

følelsen mellem Kapital og Arbejde og den der ud af springende mere nøjagtige Udførelse af Arbejdet.

Men Ledelsen af Statsbanerne har, tror jeg, ræsonneret saaledes: Vi ville gerne have, at denne Forretning skal give større Overskud, og saa kan man gaa forskellige Veje. Man kan sætte Priserne op, man kan gøre Varerne daarligere, og man kan gaa andre Veje. Det er de to nævnte, Statsbanerne have anvendt. Priserne ere satte op. Det siger jeg ikke noget til, thi vi køre billigt her i Landet. Men hvad der er værre, er, at den Vare, som leveres for Pengene, er bleven daarligere end før. Jeg skal ikke hænge mig i, at man bliver pakket stærkt sammen, og i de andre Snese af Ting, som bevirke, at Rejsen, der i Forvejen ingen Behagelighed er, er bleven ikke saa lidt af en Lidelse. Lad gaa! Man kommer dog til syvende og sidst hen, hvor man skal, og saa kan man hurtigt komme til Hæfterne igen. Men en Ting er sikkert — det er blevet fremdraget fra de forskelligste Sider her i Salen —, nemlig at Betjeningen bliver overanstrengt ved dette System. Det vil med andre Ord sige, at der fremkommer en Øgelse i Statsbanernes Udbytte, som hidskaffes dels ved Hjælp af Publikum og dels ved Hjælp af Betjeningen. Og det er alligevel et stort Spørgsmaal, om den Kraft, der derved tages af Betjeningen, ækvivaleres ved det, de paagældende erholde ved det saakaldte Tantiemesystem. Det er ikke min Mening at løbe Storm mod Systemet. Det er det af den Grund ikke, at jeg ikke ved, om alle Funktionærer ere utilfredse med det, jeg ved, at en Del er det. Det vilde være meget afgørende, hvorledes det store Flertal navnlig af de underordnede Funktionærer ser paa Systemet. Af en Grund til vil jeg ikke løbe Storm imod Systemet, den nemlig, at dette System vil falde sammen af sig selv. Der vil komme en Dag, hvor disse Funktionærer se paa Tingen, ligesom jeg ser paa den, og naar de faa deres Tantieme, vil de sige: Skønne Maske, jeg kender Dig, jeg vil hellere være fri for dette, for jeg ved, at naar jeg paa Grund af den Kraft, det tager fra mig, bliver nødt til i en tidligere Alder, end ellers vilde være nødvendigt, at træde ud af Tjenesten, faar jeg ikke en Gang Pension i Forhold til, hvad jeg har faaet i Tantieme, men kun af min faste Lønning. Og dette Tidspunkt vil naturligvis komme, saa snart Tantiemen gaar ned, og det tror jeg, den vil gøre. I samme Forhold som den gaar

ned, i samme Forhold vil jo Betjeningen blive stimuleret til at modarbejde denne Nedgang ved at arbejde mere og mere. Det er den omvendte Proportion, og naturligvis er der her en Grænse, og om ikke før, saa naar den er naaet, vil det gaa op for Funktionærene, at det, de faa, for hvad der ydes, er for lidt. Jeg tror, at Systemet, som det udøves i Statsbanernes Tjeneste, lugter, om jeg saa maa sige, meget af Karl Marx' Merværdilære, og det er en Parfume, jeg ingen Pris sætter paa.

Naar jeg har fremdraget dette Synspunkt her, hvor jeg kunde have indskrænket mig til at slutte mig til saa mange ærede Medlemmer, der have været utilfredse med Systemet, er det, fordi jeg vil henstille til den højtærede Trafikminister og de Herrer, som have udtænkt Systemet, at finde, mens Tid er, en Modifikation af dette System, som muligvis kunde have det virkelige Tantiemesystems Fordele, men ikke er belempret med de Mangler, som Systemet i den Anvendelse, jeg her taler om, har haft. Som Systemet anvendes her, er det ganske fiffigt fundet paa, og jeg antager, at det samme gode Hoved, som har fundet paa det i denne Form, ogsaa vil kunne finde en anden Form, under hvilken det bevarer Fordelene uden at have Manglerne.

Jeg skal derefter gaa over til det, som skulde være mit egentlige Emne i Dag. Det refererer sig til § 17 C paa Finansloven, Udenrigsministeriet og Konsulatvæsenet. Konsulatvæsenet, Toldloven, mange Erhvervslove, en stor Side af vor Lovgivning, ere kun enkelte Led af et større hele, som man kan sammenfatte under Begrebet „Handelspolitik“. Hvert af disse Led gaar det ikke an at behandle isoleret for sig, man maa paa Grundlag af deres videre Sammenhæng se at finde et fælles Synspunkt, ud fra hvilket de kunne vurderes, og et saadant fælles Synspunkt maa man finde i Betragtninger over vort Erhvervsliv i det hele.

Her kan jeg passende gaa ud fra en Udtalelse af den højtærede Finansminister i den interessante Tale, med hvilken han forelagde Toldlovforslaget. Hvis den ærede Formand vil tillade mig at citere, lyder denne Udtalelse saaledes: „Hvis dernæst vort Landbrug udviklede sig i en saadan Retning, at det forbrugte mindre og mindre Befolkning, det vil sige, at der levede færre og færre derude men lykkeligvis er dette ikke Tilfældet. Bevægelsen ude paa Landet gaar lykkeligvis i modsat Retning“. Denne Udtale se er ikke urig-